

PRIS: KR. 1,-

BOLSJEVIK

SUF(m-l)s MEDLEMSBLADEKSTRANR. 2-71

HVA SKJER I PAKISTAN

FORBUNDSLEDELSENS FORORD

Kamerater!

Her har dere ekstrasnummeret av BOLSJEVIK om situasjonen i Pakistan. Vi håpet det skulle komme rett over 1. mai. Forsinkelsen skyldes at vi ville gi bedre tid til gjennomarbeidelse av stoffet.

Materialet som blir lagt fram her, er samlet av en gruppe kamerater som arbeider med internasjonale spørsmål. Ikke alt er tatt opp like grundig. Enkelte vurderinger vil kanskje vise seg mindre gode. Det siste ordet om situasjonen i Pakistan er ikke nødvendigvis sagt.

Vi mener likevel at de har gjort en svært bra jobb. Her sammenfatter de blant annet det materialet som forbundsledelsen har brukt til sin diskusjon av spørsmålet (se

BOLSJEVIK 4/71). Opplysningene som legges fram er viktige for den som søker å forstå situasjonen utfra det den revolusjonære teorien lærer oss.

I de marxist-leninistiske organisasjonene hersker virkelig demokrati. Derfor kan vi også gjerne legge fram for medlemmene en dokumentasjon som dette, der ikke nødvendigvis alt er ferdig og blankpusset. Forbundsledelsen som helhet har ikke gått gjennom dette materialet, og kan derfor ikke stå ansvarlig for alle formuleringer og konklusjoner. Men samtidig vil vi understreke at vi sender dette nummeret av BOLSJEVIK ut til medlemmene med våre varmeste anbefalinger.

AU i SUF(m-l)

INNHOOLD :

Forbundsledelsens forord	s. 1
Innledning	s. 2
De indre motsigelsene i Pakistan	s. 2
Mujibur Rahmans Awami-liga	s. 3
Venstrebevegelsen i Øst-Pakistan	s. 4
India som ekspansjonistisk stat, det indiske regimets klassekarakter	s. 4
USAs og Sovjetunionens interesser i området	s. 5
Kinas holdning	s. 6
Mulige utfall av opprøret	s. 7
Stoda i opprøret nå	s. 7
Har alle opprør en progressiv funksjon.....	s. 8
Vår holdning	s. 8
Oppsummering	s. 8

INNLEDNING

Formålet med dette ekstrainummeret av Bolsjevik er:

- Å gi bakgrunn for at kameratene skal forstå hvordan de 4 store motsigelsene i verden særegent gir seg uttrykk i dette området.
- Utfra dette å vise at Kinas linje er riktig.
- Ta opp spørsmålet om *vår* holdning til spørsmålet, som ikke automatisk kan avledes av Kinas linje. (Kina er et sosialistisk land, mens vi er en bevegelse i et kapitalistisk land.)

Folk bør studere dette nøye, for å styrke grepet om generallinja i slike spørsmål, for å styrke sin egen selvstendige tenking, for å ruste seg til å møte liknende situasjoner i framtida. Det finnes en god del studiemateriale til dette, som alle har gjennomgått i grunnskolen, men som de fleste seinere har lagt på hylla.

I materialet fra grunnskolen nevner vi først og fremst:

Generallinja, særlig kapittel 16, men hele heftet bør studeres.

Lin Piaos beretning, særlig kapittel 7.

Leninisme eller sosialimperialisme (Utk. i 1970).

Statuttene, s. 9 (proletarisk internasjonalisme).

Om det nasjonale spørsmålet.

Lenin: Imperialismen.

Lenin: Nasjonal politikk og proletarisk internasjonalisme (Ny Dag 1971).

Stalin: Marxisme og det nasjonale spørsmål.

I tillegg: 20. mai-erklæringa.

Dessuten anbefales kameratene å abonnere på Peking Review, der de viktigste utenrikspolitiske uttalelsene fra KKP gjengis.

De siste hendingene i og omkring Pakistan, og særlig Kinas holdning til dem, har skapt problemer for en del kamerater. Folks kunnskaper om denne og tidligere konflikter i området er mangelfulle, og borgerpressas framstilling har ikke gjort det lettere. Det er naturlig nok at folk begynner å lure.

Men mer alvorlig er det at en del kamerater lar borgerpressas framstilling dominere ens egen analyse av det som skjer, uten å gjøre forsøk på å tenke selvstendig, på å bruke sitt eget våpen, den vitenskapelige sosialismen, til å forsøke å analysere problemet, undersøke de forskjellige motsigelsene, styrke seg selv ideologisk. Derfor har enkelte bygd sin vurdering av Kinas holdning på det de leser i borgerpressa, og ikke på hva KKP selv har staket opp som retningslinjer for sin utenrikspolitikk, for eksempel i »Generallinja». Dette er en meget alvorlig feil, som formann Mao omtaler på side 7 i sitatboka: »Vårt parti har trukket opp den generelle linja og den generelle politikken for den kinesiske revolusjonen, og også ymse spesifikke retningslinjer for arbeidet, og særskilte tiltak. Nå er det imidlertid slik med noen kamerater, at de har grep på vårt partis spesifikke retningslinjer for arbeidet og de særskilte tiltakene, men de glemmer ofte generallinja og den generelle politikken. Om vi virkelig glemmer partiets generallinje og alminnelige politikk, vil vi bli blinde og halvmodne, tåkete revolusjonære – og vi kommer til å miste styringen og vakle, snart til venstre og snart til høyre, når vi setter ut i livet en spesifikk retningslinje på et visst arbeidsområdet og særskilte tiltak – slik at arbeidet vil lide.» Og på side 300: »Samme hva for et spørsmål en kommunist treffer på, må han alltid spørre: Hvorfor? Han må tenke alt gjennom allsidig og selvstendig, han må vurdere om det er i samsvar med virkeligheten, om det er fornuftig. En må ikke i noe tilfelle følge andre blindt og oppmuntre til kadaverdisiplin.»

Dette har også sammenheng med at når Kina har forsvart Pakistan mot innblanding utenfra, og støttet regjeringas forsøk på å opprettholde Pakistans enhet, kan enkelte kamerater komme til mekanisk å overføre dette til å forsvare alt den reaksjonære president Khan gjør i Øst-Pakistan.

I Lin Piaos beretning til KKP's 9. nasjonale kongress nevner han opp de fire store motsigelsene i verden: »Motsigelsen mellom de undertrykte nasjonene på den ene siden og imperialismen og sosialimperialismen på den andre; motsigelsen mellom proletariatet og borgerskapet i de kapitalistiske og revisjonistiske land; motsigelsen mellom de imperialistiske og sosialimperialistiske land og mellom de imperialistiske land innbyrdes; og motsigelsen mellom de sosialistiske land på den ene siden og imperialismen og sosialimperialismen på den andre.» Mao Tsetung har sagt: »Når det gjelder spørsmålet om verdenskrig, fins det bare to muligheter; den ene består i at krigen vil føre til revolusjon, og den andre i at revolusjonen vil forhindre krigen.»

I sin erklæring om kampen mot USA-imperialismen (20. mai 1970), sier Mao: »Faren for en ny verdenskrig er framleis til stede, og folket i alle land må forberede seg. Men revolusjonen er hovedtendensen i verden i dag.»

Dette betyr at i motsetning til tida rundt 1950, da »den kalde krigen» herjet som verst, og truselen mot de sosialistiske land preget situasjonen, er det i dag den første store motsigelsen, mellom verdens folk på den ene siden og imperialismen og sosialimperialismen på den andre, som er hovedmotsigelsen. I spørsmålet om Pakistan, som i alle nasjonale reisninger, blir også spørsmålet om nasjonenes selvbestemmelsesrett viktig å studere. Vi minner om Lenins tese:

»Proletariatet anerkjenner likeberettigelsen og den like rett til en nasjonalstat, men høyere enn alt annet setter det forbundet mellom proletarene i alle nasjoner, og det vurderer ethvert nasjonalt krav, enhver nasjonal løsrivelse utfra arbeidernes klassekamps synsvinkel.»

»Med nasjonenes selvbestemmelse forstår man deres statlige atskillelse fra fremmede nasjonale fellesskap, forstår man dannelsen av en nasjonalstat.» (Om nasjonenes selvbestemmelsesrett)

Av dette ser vi at for å kunne forstå og analysere en hendelse som borgerkrigen i Pakistan, der motsigelsene er kompliserte, og mange slags nasjonale og internasjonale (imperialistiske) interesser kommer inn, er det ikke nok å kjenne til en eller to lokale motsigelser. Vi må kjenne til hvordan alle de grunnleggende motsigelsene i verden virker inn i området. Når vi skal vurdere et nasjonalt opprør, må vi også huske på at enhver nasjonal løsrivelse ikke *automatisk* er progressiv (se f. eks. på Tsjombes opprør i Katanga eller den fascistiske ustasja-organisasjonen i Jugoslavia). *Overordnet* dette spørsmålet er proletariatets klasseinteresser, nasjonalt og internasjonalt, og det er utfra den synsvinkelen vi vurderer alle nasjonale bevegelser.

DE INDRE MOTSIGELSENE I PAKISTAN

Borgerkrigen i Pakistan utvikler seg avhengig av en mengde forskjellige motsigelser som umiddelbart kan danne et forvirrende bilde. Vi skal her ta for oss de forskjellige motsigelsene, gå nærmere inn på dem, og søke å gi en analyse av borgerkrigen.

Historisk bakgrunn

India og Pakistan var begge deler av det gamle britisk India. Området ble delt i to stater den 15. august 1947. Delinga ble stort sett foretatt etter religiøse skillelinjer. Områder med overveiende muhammedansk befolkning tilfalt Pakistan, resten gikk til India. Det er en vanlig imperialistisk taktikk å splitte opp folk etter religiøse, rasemessige og andre skillelinjer for derved å svekke dem slik at de bedre kan herske over dem. England har vært ekspert på dette gjennom historien. Om en slik imperialistisk taktikk lykkes, er det lettere å tilsløre de reelle klassemotsigelsene i samfunnet, og dermed sette grupper av folket opp mot hverandre som i virkeligheten har felles interesser.

Motsigelsen mellom Øst- og Vest-Pakistan

Ved delinga i 1947 kom Pakistan til å bestå av to deler, Vestregionen med ca. 45 millioner og Østregionen med ca. 75 millioner innbyggere. Avstanden mellom de to delene av landet er omlag 1800 kilometer i luftlinje. Språket i vest er stort sett urdu, mens språket for mer enn 90 % av folket i øst er bengali. De to delene av landet hadde faktisk bare religionen til felles. Siden delinga har den økonomiske, politiske og militære makta ligget i vest. Skolevesen og helsestell er mye dårligere utbygd i øst enn i vest. Hæren består stort sett av folk fra vest. Folk fra øst blir diskriminert når det gjelder ansettelse i statsapparatet. Det meste av eksporten fra Pakistan under ett kommer fra te- og juteplantasjene i øst, men omtrent alle disse eies av folk fra Vestregionen. Dette fører til at det meste av profitten blir nyttet til utbygging av næringslivet i vest. »Utviklingsplanene» fra regjeringa setter heller til side penger til tiltak i vest enn i øst. Det er også vanlig at mindre penger enn det som er fastsatt i planen i virkeligheten blir investert i øst. For hver krone som blir investert i øst blir det investert to i vest. Folket i øst blir også diskriminert når det gjelder språket, da bengali i praksis ikke er likestilt med urdu som språk. Vi kan slå fast at Øst-Pakistan i stigende grad siden 1947 har vært en nykoloni under Vest-Pakistan.

Klassemotsetningene i Vest-Pakistan

Vest-Pakistan domineres av halvføydale og kapitalistiske krefter. Føydalherrer (folk med over 400 mål jord) utgjør bare 63 000 personer, 1,3 % av det totale antallet jordeiere, men de eier 31,2 % av det totale jordarealet i vestregionen. Beste støtte for de militære og den reaksjonære muhammedanske prestestanden. Rike og mellomstore bønder eier omlag 53,6 % av jordarealet. Fattige bønder utgjør omlag 3,2 millioner, og eier bare 15,3 % av jorda. Jordlappene de eier er ikke tilstrekkelig til å forsørge dem selv og familien, og de er derfor nødt til å jobbe deler av året på gardene til rike bønder. Leilendinger og landløse jordbruksarbeidere utgjør over 2,5 millioner. Dette tallet øker raskt som følge av proletariseringa av mellomstore og fattige bønder.

Det nasjonale borgerskapet: Ifølge statistikker fra 1968 kontrollerer 22 familier 66 % av industrien, 70 % av forsikringsselskapene og 80 % av bankene. Disse har sterk innflytelse i statsbyråkratiet i Vest-Pakistan. Sterke band til amerikansk og britisk monopolkapital.

Industrien i vest ble utbygd ganske fort etter 1947 på grunn av høye profitter, utenlandske investeringer og »u-hjelp», samt utbygging av Øst-Pakistan. Samtidig var arbeiderrørsla svak og ble undertrykt. Borgerskapet har i alle fall hittil vist liten interesse for å gjennomføre noen borgerlig-demokratisk revolusjon på landsbygda, for dermed å avskaffe føydalismen.

Småborgerskapet: Opptre ikke enhetlig som klasse. En del har bra betalte jobber i statsapparatet, eier mindre bedrifter, osv., og har på kort sikt felles interesser med maktøverne. De gruppene av småborgerskapet som rammes av proletariseringa, er særlig siden 1968–69 i utvikling i retning venstre.

Proletariatet: Ikke særlig tallrikt, konsentrert i byene Karachi, Lahore, Lyallpur og Rawalpindi. De fleste arbeiderne jobber i forbruksvareindustrien, gruver, samferdsel og transport. Forholdsvis svakt organisert, men viste sterk kampvilje under streikene og demonstrasjonene oktober 1968–mars 1969, som førte til Ayub Khans avgang.

Klassemotsetningene i Øst-Pakistan.

På grunn av den nykoloniale utbygginga av øst fra vestregionens side, kan en vanskelig snakke om noe betydelig nasjonalt borgerskap. Det meste som finnes av industri i øst, eies av vest-pakistanere, resten av utlendinger. (England har 100 millioner pund investert her.)

Før delinga i 1947 fantes det meste av industrien som foredlet produktene fra plantasjene i øst, rundt Calcutta i

India. Disse indiske fabrikkene har objektive interesser av handelssamkvem over grensa.

Landsbygda: Før delinga i 1947 var det aller meste av jorda samlet i storgods, eid av hinduer. Disse ble fordrevet under og etter delinga, og en slags jordreform ble gjennomført i 1950. Denne satte et maksimum på jordeiendom til ca. 130 mål. Antall fattigbønder stiger sterkt. 1,4 millioner fattigbønder pluss familier har ikke jord i det hele tatt. Industriproletariatet er ikke noe særlig tallrikt på grunn av lite industri. Det som finnes av industri, er en del jutefabrikker, sukkerfabrikker og en større papirfabrikk.

Altså: Det er ikke noe utpreget nasjonalt borgerskap, heller ikke direkte føydalisme i klassisk forstand. Vi kan heller snakke om en nasjonal overklasse, bestående av store jordeiere og store handelsinteresser i byene. Disse har objektive interesser av handelssamkvem med India.

Partiene:

Det finnes 41 politiske partier i Pakistan, av disse har 14 avdelinger både i øst og vest. Det tradisjonelle partiet til føydalistene i vest er *Muslim League*. Dette var regjeringspartiet under Ayub Khan, men er nå splittet i tre og har liten betydning. Mange herfra har gått inn i *Folkepartiet* (PPP) til den tidligere utenriksministeren Bhutto. Denne vant valget i vestregionen i desember 1970. PPP ser ut til å ha hovedstøtten fra borgerskapet i vest, som går inn for sterk nasjonal enhet. Bhutto karakteriserer seg sjøl som en »vestlig sosialdemokrat av Wilsons eller Willy Brandts type». *Jamat-i-Islami* er et reaksjonært muhammedansk parti med sterke fascistiske islett. Slagord: Skap to, tre, mange Indonesia! (Henvisning til massakrene på minst en halv million kommunister og progressive i 1965–66). Støttes av reaksjonære prester, en del føydalherrer og deler av filleproletariatet. Finnes i begge deler av landet. *Awami-ligaen* taes opp i kapittel 2. Revisjonistene er forholdsvis svake i vestregionen. I østregionen kontrollerer de *Communist Party of East Pakistan*, som stilte på Moskva-konferansen i juni 1969, og der viste at de står helt på Bresnev-klikkens linje. *Marxist-leninistene* og *National Awami Party* taes opp i kapittel 3.

MUJIBUR RAHMANS AWAMI-LIGA

Rahman gikk til valg i høst på følgende program:

1. Foderalt regjeringssystem.
2. Regjeringa tar seg bare av forsvar og utenrikspolitikk, resten tar delstatene seg av.
3. To forskjellige valutaer, eller en valuta med garantier mot kapitalflukt fra øst til vest.
4. Skattene innkreves av delstatene, som også har disposisjonsretten over dem.
5. Utenrikshandel kontrolleres av delstatene, som også kan slutte egne handelsavtaler med fremmede stater.
6. Oppretting av en milits eller halvmilitær styrke i Øst-Pakistan, hovedkvarteret for den felles marinen flyttes til Øst-Pakistan.

Dette er alle berettigede krav, men folkets hovedkrav, om jord til bøndene, ble ikke tatt opp. I tillegg har Awami-ligaen vist en allment vennlig holdning til den indiske regjeringa. Den nasjonale overklassen i Øst-Pakistan søkte, i alle fall i ord, å begrense utbygginga av landsdelen. Vi skal seinere se at de tenkte mer på å gjøre dette for å styrke seg selv, og ikke de brede lag av folket. Det er dessuten viktig å slå fast at Awami-ligaen tydeligvis har mer felles interesser med overklassen i India enn med folket i Øst-Pakistan. Folket har felles interesser med folket i India, som kjemper mot forfølgelsene fra godseiere og reaksjonære med våpen i hånd.

Rahman håpet han kunne gjennomføre krava sine på fredelig vis, men det er klart at folket aldri kan oppnå en virkelig nasjonal frigjøring på småborgerskapets premisser

med en valgmaskin som våpen. Da motsetningene tilspisset seg, oppfordret Rahman til *sivil ulydighet* i stedet for å mobilisere massene.

En annen ting er at han sannsynligvis fryktet at massene selv skulle ta opp kampen mot undertrykkinga, for det ville ha svekket hans egen stilling. Det kommer klart fram i en uttalelse han kom med for forhandlingene med Yahya Kahn, gjengitt i Far Eastern Economic Review nr. 17/1971:

»Disse folkene (folket i Øst-Pakistan, vår anm.) må komme til fornuft. Kan de ikke se at bare jeg kan redde Ost-Pakistan fra kommunismen? Hvis de begynner å slåss, vil jeg miste ledelsen innen få år. Naxalittene vil gå til handling i mitt navn. De vil til og med holde fram mitt bilde i forstningen, for å vinne folkets tillit. Så vil de ta over.»

Det blir mer og mer tydelig at Rahman ikke hadde til hensikt å gå i spissen for folkets frigjøring, men at han representerte helt andre klasseinteresser. Hva slags folk han omgir seg med, kommer blant annet også klart fram i avisen The Observer, der korrespondenten i Calcutta, (i Vest-Bengalen), forteller fra en av flyktingeleirene utenfor byen. Han skriver at ris som blir samlet inn til de øst-pakistanske flyktingene, blir *solgt* til dem av folk fra Awami-ligaen, *»til høye priser!»* (The Observer 25. april).

En foreløpig konklusjon må derfor bli at Awami-ligaen ikke var noe brukelig redskap for folkets frigjøring. Vi skal seinere forsøke å vise at denne ligaen heller sto i fare for å bli et redskap for de indiske herskerne.

VENSTREBEVEGELSEN I VEST-PAKISTAN

Pakistans Kommunistiske Parti ble stiftet i 1948. Det var en sammenslutning av de avdelingene av Indias Kommunistiske Parti i områdene som tilfalt Pakistan ved delinga av landet. Hovedstøttepunktene var Punjab (særlig byen Lahore) i vest, Mymensingh (nå Nasirabad) -distriktet og Cacca i øst. I 1966 ble partiet splittet mellom marxist-leninister og revisjonister.

På grunn av harde forfølgelser arbeide mange kommunister innenfor National Awami Party (NAP). Dette partiet ble stiftet i 1957 av en splittgruppe fra Awami-ligaen og andre progressive grupper. Partiet er særlig sterkt på landsbygda, med en effektiv organisasjon som er langt sterkere enn organisasjonen til Rahman-partiet.

Vestlige kilder snakker om 55 000 medlemmer. Lederen er den 82 år gamle Maulana Bhashani. NAP går inn for nasjonalisering av banker, forsikringselskaper og alle utenlandske foretak, effektiv jordreform, hard anti-imperialistisk politikk, ut av militæralliansene CENTO og SEATO, samt positiv støtte til frigjøringsrørslere i koloniale og halvkoloniale land. Partiet kjører på sosialistiske slagord og tar avstand fra fredelig overgang til sosialismen. NAP har utmerket seg ved militante aksjoner og har en betydelig støtte i folket. NAP boikottet valget i desember 1970.

I 1967 ble partiet splittet i to. Vi fikk en såkalt *»pro-Peking»-fløy*, ledet av Maulana Bhashani, og en mindre *»pro-Moskva»-fløy*, ledet av Wali Khan. Den sistnevnte preker om *»fredelig overgang til sosialismen»* og tar avstand fra *»voldsaksjoner»*. NAP (Wali Khan) har en del støtte i visse deler av Vest-Pakistan. Hovedstøtten til NAP (Bhashani) kommer fra fattige bønder og jordbruksarbeidere i Øst-Pakistan, samt fra deler av proletariatet og studenter i byene.

Det finnes sannsynligvis flere motstridende fraksjoner. De har hatt offisiell kontakt med CPI(m) (omtalt seinere), men forskjellige naxalittgrupper har også innflytelse innenfor partiet.

Om m-l'erne der vet vi lite, og det vi vet har vi fra borgerlige kilder, så det må behandles varsomt.

Det finnes et parti, East Pakistan Communist Party(m-l), som er ledet av Mohammed Toha. Han var Bhashanis høyre hånd og sekretær for NAP til rundt 1968. Nestsjef i partiet heter Abdul Huq. De skal være bra organisert, og er den

eneste organiserte undergrunnsbevegelse i landet. Det er uklart hvordan de stiller seg til frigjøringskampen. Det er klart at de ser på Mujibur Rahman som en amerikansk agent, og er imot hans lederskap. Noen hevder at de støtter den nasjonale frigjøringskampen (noe som ville innebære front med Bhashani). Vi vet ellers lite om denne gruppa. Det finnes også andre grupper i Øst-Pakistan som utgir seg for å være m-l'ere.

NAP (Bhashani) er ikke noe m-l-parti. Det utgir seg for å være en *»revolusjonær front»*, og har nok en del støtte i folket. Men erfaringer fra andre land gir oss grunnlag for berettiget skepsis. Også det indiske CPI(m) (m for marxistene) som splittet ut fra det Moskva-revisjonistiske CPI, klarte i mange år å framstille seg som revolusjonært. Men praksis viste at de var mer interessert i å få feite bein i delstatsregjeringer, samt drive væpnet klappjakt på marxist-leninistene i CPI(m-l). I virkeligheten var altså CPI(m) et revisjonistisk, sosialdemokratisk parti, med en del direkte reaksjonære, sosial-fascistiske innslag.

Først når NAP blir virkelig prøvd i en revolusjonær situasjon, får vi eventuelt se hva som ligger bak kravene. Seinere avismeldinger – som vi imidlertid bør lese med mistenksomhet og kritikk – går ut på at Bhashani er dukket opp i India for å be regjeringa om snarlig intervensjon!

For å vise den indiske statens ekspansive natur må vi se litt på hvordan India har oppført seg tidligere.

INDIA SOM EKSPANSJONISTISK STAT , DET INDISKE REGIMENTS KLASSEKARAKTER

Da det engelske India ble delt i India og Pakistan i 1947, gikk ikke delinga bare etter religiøse skillelinjer, men etter den religionen den lokale *fyrsten* hadde! Dette førte til at f. eks. en liten stat på Kathiawar-kysten, Junagarh, som hadde ca. 80 % hinduistisk befolkning, men en muhammedansk fyrste, ville slutte seg til Pakistan. Hva gjorde så India? De brukte argumentasjonen fra Lord Mountbatten, den britiske imperialisten som sto for delinga, om at dette legalistiske kravet fra Junagarh *»sto i motstrid til geografiske fakta»*, og annekterte staten.

Det samme argumentet brukte India overfor Hyderabad, som var en forholdsvis stor stat i det indiske innlandet og der samfunnsforholda var lik de i Junagarh. Hyderabad ville ikke engang slutte seg til Pakistan, men krevde uavhengighet og medlemskap i det britiske samveldet. Men allikevel marsjerte India inn.

Som svar på Junagarhs og Hyderabads krav sa India at *»fremtiden for politiske områder og stater blir ikke ledet av slike erklæringer. Spørsmål som dette, som angår forsvar av India, integriteten av Indias territorium og landets fred og sikkerhet må ikke bli tillatt å bli løst av kun legale krav av tvilsom gyldighet.»*

Når vi ser hva India gjorde med Kashmir begynner vi å skjønne mer. Der var nemlig forholdet omvendt, man hadde en hindu fyrste med en overveldende muhammedansk befolkning. Denne fyrsten ville slutte seg til India, og da folket gjorde opprør mot dette, marsjerte India inn og okkuperte området. Etter at stammekrigere hadde gjort sterk motstand, blandet FN seg inn og fikk til våpenhvile i 1949, og i dag sitter India med 2/3 av Kashmir. Derved slår de beina under de argumentene de brukte for å annektere de to andre statene. Dette kan en ikke kalle annet enn ekspansjonisme. FN har foreslått folkeavstemning om Kashmir, noe India har gått imot. India har også forbudt den største Kashmirske organisasjonen i mesteparten av etterkrigstida.

I 1969 gikk India igjen til krig mot Pakistan under påskudd av at de truet Indias stilling i Kashmir. Den som fikk i stand fredsforhandlinger var Kosygin, i Tashkent. Dette skal vi komme tilbake til.

Vi kan ta et annet eksempel på Indias politikk overfor naboene sine: Nepal er et reaksjonært kongedømme nord for India. Det har et godt forhold til Kina, lederne er i så

henseende progressive. Men de føler seg tydeligvis sikrere på Kinas konsekvente ikke-innblandingspolitikk enn på India. Og det har de god grunn til. Tidligere i år skjedde det en ting. India har hatt særrettigheter og innflytelse i Nepal som grunner seg i en handels- og transittavtale over India. Men Nepal har sett hvor det bærer hen, og har nå foreløpig motsatt seg Indias økonomiske utbytting ved å bryte denne avtalen.

En annen grunn til Nepals frykt er at det er en utbredt oppfatning i India at Indias forsvar begynner ved Nepals grense mot Kina. Og en kan jo spørre seg hvor disse tankene kommer fra.

Dette var noen eksempler fra historien. Hva har så India sagt om situasjonen i Øst-Pakistan i dag? Den klareste uttalelsen kom den 26. mars. Da sa utenriksminister Singh: »Den indiske regjering kan ikke annet enn å være alvorlig opptatt av hendinger som finner sted så nær Indias grense.» Samtidig sa en annen fra det indiske utenriksdepartementet at »geografien gjør det umulig for India å se på utviklinga av situasjonen i Pakistan så enkelt som en intern sak for Pakistan.» Dessuten har lederen for det indiske strategistitutet, Subramanian, i all offentlighet krevd en militær invasjon av Pakistan.

Det indiske regimets klassekarakter

For å få litt bedre grep om hva slags regime det indiske er, må vi se litt nærmere på hva det driver med mot folket i India. De indiske forholda er for det første preget av undertrykking av nasjonale minoriteter. Fra regjeringas side føres det en bevisst politikk for å tvinge folk til å bruke hindi, til fortrenghet for minoritetenes morsmål. Nagafolket og Mizofolket i grensestrøkene mot Burma har i flere år ført geriljakrig mot den indiske regjeringa, og har ikke oppnådd reell frihet innenfor forbundsstaten.

Bønder som aksjonerer for jordreformer og mot godseiere blir brutalt undertrykt. Særlig utsatt er tilhengerne av det marxist-leninistiske partiet i India, CPI(m-l) (de såkalte naxalittene), og grupper som står partiet nær. For disse har det i flere år eksistert »internerings-leire», et penere ord for konsentrasjonsleire. Her sitter tusenvis av folk som er mistenkt for »terrorvirksomhet» eller kan tenkes å delta i dette. Særlig siden oktober 1970 har politiet i Calcutta drevet regulær hvit terror på folk mistenkt for å være tilhengere av CPI(m-l). Mange er skutt ned på åpen gate eller »skutt under fluktforsøk». Offentlige henrettelser har også forekommet.

I denne forfølgelsen av folket er det to andre »kommunist»-partier som er behjelpelige for regjeringa: CPI og CPI(m). Det siste splittet som nevnt ut av det Moskva-revisjonistiske CPI, men ledelsen i CPI(m) viste seg snart bare å være revisjonister av en mer nasjonal type. Etter at naxalittene gjorde opprør i Vest-Bengalen i 1967, ledet av revolusjonære medlemmer i CPI(m), ble alle marxist-leninistene i CPI(m) ekskludert av de revisjonistiske lederne. De ekskluderte dannet så CPI(m-l) i april 1969.

Dette partiet leder i dag væpnede bondekamper mot regjeringa. Bøndene har blant annet i delstaten Andhra Pradesh opprettet en revolusjonær base som omfatter 300 landsbyer, der det reaksjonære statsapparatet er satt ut av funksjon, og erstattet med folkets eget styre. Mens dette pågår, mens bønder over hele landet griper til våpen, sier lederne i de to andre partiene, som kaller seg revolusjonære, at »tida ikke er inne» til å føre revolusjonær kamp. I stedet deltar de i delstatsregjeringer, blant annet i Vest-Bengalen, og er mektige på å undertrykke opprørerne. De utruker sine egne væpnede spesialavdelinger med spesialitet å skyte m-l'ere.

Dette gjør det lettere å forstå hvilke hensikter India har med Øst-Pakistan. Det som ville passe India best var et borgerlig-nasjonalt styre som de kunne få kontroll over. Men utviklinga har vist at det sannsynligvis ikke vil skje av seg sjøl. Det ser ut som om Yahya Kahn har vunnet en foreløpig seier, mens ledelsen av Awami-ligaen sitter trygt i Calcutta. Disse har sannsynligvis utspilt sin rolle, og da er

muligheten for at progressive krefter tar ledelsen større. Men det er klart at en motstandskamp i Øst-Pakistan som India ikke har kontrollen over vil bli oppfattet som en trusel mot det indiske regimet. For en progressiv inspirasjon fra Øst-Pakistan vil smitte over til Vest-Bengalen i India, der den indiske regjeringa driver blodig forfølgelse av naxalitter og andre progressive. Progressive i Pakistan har ingen interesse av den indiske regjeringas »støtte». Om de progressive i Øst-Pakistan skulle be India om våpenhjelp ville det være det samme som om naxalitter i India ba om våpen fra regjeringa for å bekjempe den.

USA OG SOVJETUNIONENS INTERESSER I OMRÅDET

Etter delinga ble Pakistan og India mer økonomisk avhengig av USA enn de noen gang hadde vært av England. Fra slutten av femtiåra ble denne avhengigheten til stormakter enda sterkere ved at Sovjet begynte å oppføre seg som en imperialistmakt. I dag er India helt i lomma på dem, selv om det finnes en del underordnede motsigelser mellom dem.

I slutten av 50-åra begynte det indiske regimets klassekarakter å stå klarere fram. Til da hadde den politiske retningen vært et »tredje standpunkt» og »nøytralitet» utad, og en »progressiv» politikk innad, alt som en fasade foran en blanding av et halvføydalt og borgerlig-demokratisk regime. De sovjetiske revisjonistene bidro til å spre forvirring om det indiske regimet ved å bruke argumentet om »fredelig overgang til sosialismen», at politikken overfor India skulle bli ledet av dette prinsippet. Samtidig som India økte undertrykkelsen av progressive bevegelser som grodde opp blant folket, trappet de opp en anti-kinesisk propaganda. Dette passet såvel amerikanere som russere utmerket.

India brøt med prinsippene for den fredelige sameksistensen som de hadde støttet på Bandungkonferansen i 1955, da de etter det foydale opprøret i Tibet i 1959 tok imot Dalai Lama som et statsoverhode.

Den indiske ekspansjonismen kommer enda tydeligere fram i deres grensekrav overfor Kina. Kina ville bedre kommunikasjonen mellom Tibet og Sinkiang i det vestlige Kina, og de hadde i 1957 bygd en vei som forbandt disse områdene. Den indiske regjeringa fikk greie på dette da det ble offentliggjort i Folkets Dagblad, og protesterte kraftig, fordi dette området, i henhold til en imperialistisk bestemmelse fra 1914 da britisk Indias grense ble trukket opp av en fyr som het McMahon, tilhørte India. Det tok over ett år for India i det hele tatt å få tropper opp i det området som var »indisk». Disse kom i mindre konflikter med kineserne i 1959. Chou En-lai prøvde å forhandle, dro til New Delhi og hevdet at denne grensen var en arv fra imperialismen, og at konflikten bare kunne løses ved forhandlinger. På denne måten har Kina klart å ordne grensene sine med alle andre naboland, unntatt Sovjet og India. Kina tok den samme holdningen overfor russerne i grenseforhandlingene i 1969.

Men India satte seg på bakbeina, og brukte tida til å få flere tropper opp i området, til de gikk til angrep i 1962. Til denne »hellige krigen» fikk de støtte fra amerikanerne som opprettet en luftbro fra Frankfurt til India, og fra russerne, som også utstyrte India med fly og andre våpen. To år for hadde russerne innstilt hjelpen til Kina, og de håpet at dette skulle svekke Kina ytterligere.

Kineserne slo angrepet tilbake, trakk seg ensidig tilbake og ville forhandle, noe som India har avslått til dags dato. Den anti-kinesiske holdningen har vært lønnsom business for det indiske regimet. Men samtidig som imperialistenes »hjelp» har økt voldsomt siden 1962 (amerikanerne har lagt hovedvekten på å gi lettere våpen som er mer egnet til å slåss med i fjellet eller å bekjempe gerilja, og India bygger blant annet russiske MIG-fly på lisens. Dessuten har de utstrakt kontroll over det indiske næringslivet), er det klart at de setter klare krav til India og at de også må forsvare sine interesser. Det så vi klart da India brukte en folkeopp-

stand i den indisk-okkuperte delen av Kashmir som påskudd for å angripe Pakistan i 1965. Da fikk ikke noen av partene så mye som ei borse verken fra russerne eller USA. Den som fikk i stand fred var Kosygin.

Både amerikanerne og russerne er enige om at det eneste som kan holde Pakistan og India sammen er en anti-kinesisk holdning, og det er i dette lyset vi må se Kosygins forhandlinger i Tashkent i 1965. Strateger både i Kremli og Pentagon hevder at innringinga av Kina krever felles handling fra flere nasjoner på Kinas sørflekk. Men dessverre for imperialistene så bryter Pakistan nå denne kjeden.

Det er i dette lyset vi må se skurken Podgornys brev til skurken Yahya Kahn. Hva var det Podgorny snakket om? Han ba om fred for det pakistanske folket, *uten å nevne India med ett eneste ord*. Vi skjønner godt hvorfor, når vi vet at India er en av Sovjets allierte, og at Sovjet har store økonomiske interesser å forsvare der. Det er i dette lyset vi må se de felles diskusjonene i Washington, Moskva og New Delhi om å ta «felles skritt» angående situasjonen i Øst-Pakistan. Dette ble understreket da den amerikanske ambassadøren i India, *Kenneth Keating*, istemte det indiske synet og sa til pressa at USA ikke kan anse hendingene i Øst-Pakistan som et indre anliggende for Pakistan.

Imperialistene er altså fanget inn i sine egne motsigelser. På den ene sida må de styrke området for å holde på innringinga av Kina, men nå er også den voksende motstanden blant folkene der en stadig alvorligere trusel mot deres økonomiske interesser i området. Det skulle av dette gå klart fram hvem som er de største imperialistiske maktene i området, noe vi må huske på når vi skal foreta en analyse av situasjonen.

KINAS HOLDNING

Det meste av det som er kommet fram i norsk presse og kringkasting skriver seg fra det indiske telegrambyrået PTI, og bør således betraktes med største mistenksomhet. Det gjelder for øvrig allment om Kina-uttalelser som serveres gjennom presse og NRK (Jfr. Kina/EEC-meldinga). Når PTI seinest har meldt at Formann Mao i et personlig budskap til president Kahn har lovt ham nye «moderne våpen» til borgerkrigen, er dette reint oppspinn. En annen sak er at den pakistanske regjeringa fra før har kinesiske våpen, som den har fått under tidligere konflikter med India. Den viktigste meldinga fra Kina stammer fra Hsinhua (Det Nye Kina) for 11. april. Den gjengir i sin helhet en lederartikkel i Folkets Dagblad fra samme dag (foreløpig oversettelse fra den engelske tekst):

»Hvordan vil den indiske ekspansjonen utvikle seg?

I det siste har den indiske regjering gjort sitt ytterste for å blande seg inn i Pakistans indre anliggender, på tross av gjentatte skarpe protester fra den pakistanske regjering. Denne hovmodige handlingen fra den indiske regjeringens side kan ikke annet enn føre til indignasjon fra alle land som opprettholder rettferdighet.

De relevante tiltak som er gjort av president Yahya Kahn i forbindelse med den aktuelle situasjonen i Pakistan, er *Pakistans egne indre anliggender* (vår uth.), som intet annet land bør eller har rett til å blande seg opp i. Men de indiske reaksjonære hadde det svært travelt med å stå fram og blande seg åpent inn i Pakistans indre anliggender. Visse kakser i den indiske regjering, fra statsministeren og utenriksministeren, skrek opp om en fanatisk innblanding i Pakistans indre anliggender. Det indiske parlamentet og den nasjonale kongressen diskuterte åpent og vedtok resolusjoner som griper inn i Pakistans indre anliggender. Den indiske regjeringa konspirerte aktivt for internasjonal intervensjon i forbund med de to supermaktene. I mellomtiden har de indiske reaksjonære satt hele sin propagandamaskin i

bevegelse for å blåse opp anti-pakistanske sjåvinistiske følelser. Alle disse ville handlingene avdekker på nytt de indiske reaksjonæres ekspansjonistiske trekk. For å skaffe seg et påskudd til å blande seg inn i et nabolands indre affærer, insisterte de indiske reaksjonære på at forandringer i den indre situasjonen i Pakistan «ikke kan annet enn skade Indias sikkerhet». En kan spørre seg: Er det Pakistan som «truer» Indias sikkerhet eller er det de indiske ekspansjonister som truer Pakistans sikkerhet? Da de indiske reaksjonære kom med oppildnende uttalelser om den pakistanske situasjonen, da den indiske regjeringa samlet opp tropper langs den øst-pakistanske grensen, og endatil mobiliserte væpnet personell i sivile klær for å infiltrere pakistansk område med sikte på å splitte og å stifte uro; truer ikke da denne åpenbare truselen om maktbruk Pakistans sikkerhet?

De indiske reaksjonære hevdet også at «geografi gjør det umulig» for India å «se på» situasjonen i Pakistan «som noe så enkelt som et indre anliggende for Pakistan». Et slikt argument er helt meningsløst. Med en bestemt geografisk beliggenhet har hvert land naboer. Hvis denne «teorien» til de indiske ekspansjonistene slår igjennom, kan land med ekspansjonistiske og aggressive ambisjoner egensindig gripe inn i deres nabolands indre anliggender av geografiske grunner. Hva slags normale forhold kan det være mellom nasjoner under slike omstendigheter?

Det er verd å merke seg at de to supermaktene, som arbeider i nært samband med de indiske reaksjonære, blander seg bryskt inn i Pakistans indre anliggender. Det amerikanske utenriksdepartementet sendte ut en erklæring i et forsøk på å stikke nesa si inn i Pakistans indre anliggender, mens den sovjetiske regjeringa handlet mer brautende. I sitt budskap til president Yahya Kahn nevnte ikke Podgorny, presidenten i Det øverste Sovjets presidium i USSR, noe om de indiske reaksjonæres trusler mot Pakistan, men kritiserte tvert imot uforskammet den pakistanske regjeringa. De framstilte seg selv som «venner» og uttrykte hyklersk at de var bekymret for «det pakistanske folkets . . . interesser». Som alle vet: dersom det blir gjort overgrep mot et lands uavhengighet, suverenitet, enhet og territoriale integritet, hva er det da igjen av folkets interesser? Om en dømmer utfra hva Sovjet gjorde i Tsjekkoslovakia er det ikke uskkelig å skjønne hva det sovjetiske lederskap støtter, hva det kjemper mot, og på hvilken side det til slutt står.

Den store lederen Formann Mao har pekt på: «Vi hevder fast at alle nasjoner burde praktisere de velkjente fem prinsippene om gjensidig respekt for suverenitet og territorial integritet, ikke-agresjon, ikke-innblanding i hverandres indre anliggender, likeberettigelse og gjensidig fordel og fredelig sameksistens.» Dette er kriteriet for å behandle forholdet mellom nasjoner. Den som blander seg opp i andre lands indre anliggender for å oppnå sine utenforliggende motiver, vil aldri komme godt ut av det.

Det pakistanske folk har en revolusjonær erfaring i å bekjempe imperialisme og kolonialisme og har ført ukuelige kamper mot aggressorer og intervensjonister utenfra. Den kinesiske regjering og folk vil som alltid resolutt støtte den pakistanske regjering og folk i deres rettferdige kamp for å trygge nasjonal uavhengighet og statlig suverenitet og mot utenlandsk agresjon og innblanding.»

Kina har altså gitt støtte til Yahya Kahns kamp for enhet. Betyr det at de støtter Yahyas undertrykkelse av det bengalske folket? Hvis vi bare tolker hovedmotsigelsen i verden i dag allment, kan vi komme til en slik feil slutning: Altså, hovedmotsigelsen går mellom verdens folk og imperialismen, Yahya Kahn har drevet imperialistisk utbytting og nå undertrykking av det østbengalske folket, ergo er det usolidarisk og opportunistisk av Kina å støtte Yahya Kahn, I stedet må vi prøve å finne hvordan hovedmotsigelsen i verden får sitt særegne uttrykk i situasjonen der nede i dag, og da vil vi komme til en helt annen konklusjon: Vi har vist hvorfor de største fiendene for folkene i området er de indiske ekspansjonistene som blir støttet av Sovjet og USA,

og at disse er den største truselen mot det sosialistiske Kina. I dette selskapet blir Yahya Kahn en smågutt.

Men la oss også se på opprøret med utgangspunkt i generallinja. I kapittel 16 finner vi: »Det er nødvendig for de sosialistiske land å føre forskjellige slags forhandlinger med de imperialistiske land. (I dette tilfellet Pakistan, vår anm.) Hvis man bygger på de sosialistiske lands riktige politikk og trykket fra folket i alle land, er det gjennom forhandlinger mulig å nå fram til visse avtaler. Men det følger ikke av de nødvendige kompromisser mellom de sosialistiske land og de imperialistiske land at de undertrykte folk og nasjoner skal være med på dem og inngå kompromisser med imperialismen og dens lakeier. Ingen må noensinne i den fredelige sameksistensens navn kreve at de undertrykte nasjoner skal oppgi sine revolusjonære kamper.» Dette skulle være klar tale. Hva ville skjedd hvis Kina ikke støttet hele Pakistans forsvar mot ytre innblanding, men tok Øst-Pakistans parti? Det ville ytterligere gi India vann på molla, og en krig fra den kanten ville utvilsomt styrke imperialismen i området. Det ville være mye mer ufordelaktig for motstandskjemperne i Øst-Pakistan i tillegg å slåss mot India som blir støttet av supermaktene, enn å slåss mot Yahya Kahn. Det ville dessuten øke farene for at den imperialistiske aggresjonen ville spre seg, og dette kunne på lang sikt føre til folkemord av langt andre dimensjoner. En slik holdning fra Kinas side ville dessuten være et brudd på prinsippene om fredelig sameksistens. Da ville også Vest-Pakistan, stå alene, og sannsynligvis bli tvunget til å underkaste seg »hjelp» fra USA, noe som ville styrke imperialismen både i vest og øst.

Kina har hele tiden vært den eneste som har stått mellom Pakistan og India. På tross av amerikansk innflytelse i landet har Pakistan på sin side konsekvent gått imot sosialimperialistenes planer om en »all-asiatisk sikkerhetsordning», som nettopp tar sikte på en omringing av Kina fra sør, slik den »all-europeiske sikkerhetsordningen» tar sikte på å styrke aggresjonen mot Kina fra vest. Å stoppe indisk-amerikansk-sovjetisk frammarsj i Asia blir for Kina og alle verdens folk det viktigste. Kinas holdning til Pakistan ivaretar derfor Kinas nasjonale interesser, og er på lang sikt en styrking av både det pakistanske og andre folks kamp mot folkenes hovedfiende.

En annen påstand som har vært fremme er at Kina tillater pakistanske overflygninger over sitt territorium for lettere å kunne knuse opprøret. Dette er løgn.

For det første kan det slås fast at det finnes en *sivil* luftfartsavtale mellom Kina og Pakistan. Ingen av dem går imidlertid over Himalaya. Når det gjelder *militære* overflygninger kommer ikke det på tale i fredstid. Annerledes ville det stille seg om India gikk til angrep på Pakistan. Da ville Pakistan bli utsatt for en imperialistisk aggresjon, og det er alle sosialistiske lands plikt *aktivt* å hjelpe land som blir utsatt for imperialistiske angrep. Da ville det foreligge mulighet for at slike overflygninger kom på tale.

MULIGE UTFALL AV OPPRØRET

Det fins fire mulige utganger på opprøret:

1. Awami-ligaen vinner uten hjelp utenfra

Utfra stillingen nå virker dette allerede usannsynlig. Men like viktig er at all historisk erfaring fra frigjøringskamper viser at selv med småborgerlig ledelse har en i hvert fall i kampfasen vært nødt til å legge seg nokså langt til venstre når det gjelder prinsippene for gerilja og folkekrig, og når det gjelder å ta opp de brede folkemassenes mest brennende krav og behov. Dette gjelder alle geriljakriger som har vært seierrike, så som på Cuba og i Algerie. I Biafra forsøkte den borgerlige ledelsen helt til siste slutt å føre konvensjonell krig, Ojukwu avviste krav fra andre om å gå over til gerilja for å unngå total utslettelse. Internasjonalt allierte han seg blant annet med Israel. Resultatet kjenner vi. Awami-lederne har fulgt i Biafra-ledernes fotspor.

2. Andre tar over ledelsen

I så fall er perspektivene i beste fall meget langsiktige. Enkelte pressemeldinger har i den seinere tid hevdet at det er i gang organisering av gerilja i Øst-Pakistan. Dette er selvsagt det eneste som på lang sikt kan føre til seier, men vi kjenner lite til hvor mye som ligger i disse meldingene. Det er viktig å slå fast at folkekrig er vanskelig å føre, at det krever grundige forberedelser, at eksempler fra Indonesia, Peru (og Kameroun) viser at selv om de objektive forholdene (hard utbytting, geografiske forhold, folkets raseri mot de reaksjonære m. m.) ligger til rette, kan en lide alvorlige tilbakeslag.

3. Yahya Kahn vinner

Foreløpig ser det ut til å gå den veien. Det viser at selv med gunstige forhold (full oppslutning om kravet om uavhengighet) er Awami-ligaen i stand til å tape, mot en reaksjonær fiendehær. Påstanden om at »det er umulig å undertrykke 80 millioner over så lang avstand, med så lite ressurser osv. . . » tar seg bra ut i borgerpressa, men holder dessverre dårlig i virkeligheten. Husk på at det imperialistiske England i nesten hundre år klarte å holde nede det nåværende India og Pakistan, med hundrevis av millioner av mennesker, til tross for at England hadde både mindre folk, mindre ressurser, dårligere kommunikasjonsmidler og lengre vei enn Yahya Kahn har. Historien viser at det hjelper ikke å være mange dersom ledelsen er dårlig. Sjøl en reaksjonær hersker som Yahya Kahn kan slå ned et opprør, når det ledes av en like reaksjonær mann, som Mujibur.

IV) India intervenserer.

Uttalelser fra den indiske regjering (se avsnittet »India som ekspansjonistisk stat») tyder på at den nettopp har det i tankene. Folkets Dagblad pekte 11. april på at indiske soldater i sivil gikk over grensa for å infiltrere og lage provokasjoner. Dette stemmer også med borgerlige pressemeldinger. Mulighetene foreligger for at India går inn i Øst-Pakistan, slår Yahya Kahn og innsetter en India-tro Awami-liga-regjering eller et annet quislingstyre eller sterkt avhengig styre.

Det er tydelig at regjeringa søker å bygge en opinion for en slik politikk. Den setter fram latterlige påstander om aggresjonstrusel fra Pakistan. Selv Yahya Kahn er ikke så dum at han ypper til strid mot India (som har slått Pakistan i krig to ganger før), *samtidig* som han kjemper mot indre opprør! India støttes av Sovjet og USA, som vil styrke India, både som pålitelig koloni, og som et brohode for innringing av Kina.

Av de fire mulighetene vi har skissert opp, synes de to siste som de mest sannsynlige. Begge betyr undertrykking av det øst-pakistanske folk, men det siste betyr i tillegg ei styrking av imperialismens og sosialimperialismens grep om det indiske subkontinentet, og øker muligheten for et felttog videre mot Pakistans folk. Dessuten: Røde bondestyrker i Øst-Pakistan vil ikke få noen bedre skjebne under indisk-kontrollert styre (jfr. India-regjeringas undertrykking av eget folk). En utbytter langt borte vil bli skiftet ut med en utbytter nær ved. Videre kan India nytte krig med Pakistan i øst som påskudd for nytt felttog mot Kashmir. India har faktisk også reist Kashmir-problemet igjen.

STODA I OPPRØRET NÅ

Vi har alt pekt på at stillinga er dårlig. Den ene »provisoriske» hovedstaden etter den andre er blitt rømt på kort tid. Staten Bangla Desh ble »proklamert» under en seremoni 500 meter inne på Øst-Pakistansk territorium, forøvrig bevoktet av indiske soldater. Etterpå dro hele »regjeringa» over grensa og sitter i eksil i Calcutta.

Folket har fått betale dyrt for dette. Og her støter vi på den vanligste innvendinga:

»Men det begås jo vitterlig folkemord i Øst.» Massakrer på befolkningen forekommer uten tvil. Men for det første viser det at ledelsen i Awami-ligaen har startet et opprør den ikke har forberedt massene på. Den har ikke satt folket i stand til, og er ikke selv i stand til, å beskytte folket. I stedet flykter den over hals og hode og lar folket i stikken. Fra første stund ga den massene parlamentariske illusjoner. Etter seieren i valget i Øst-Pakistan, og etter å ha stilt kravene om autonomi, satt den i forhandlinger med Kahn-regjeringa, mens denne sendte tropper rundt India og til Øst-Pakistan.

For det andre: Å gi grønt lys for India, å styrke imperialismen og aggresjonen i området, ville på lang sikt kunne føre til folkemord av ganske andre dimensjoner.

I tillegg til dette skal vi heller ikke se bort fra at opprøret ble utløst av Awami-ligaen, etter oppfordring fra Indias regjering, med løfte om indisk støtte. Det er i alle fall tydelig at India ikke har folkets interesser i tankene når de støtter Awami-ligaen. The Observer's korrespondent i Calcutta melder 25. april at den indiske regjeringa gir mer støtte til Awami-ligaen »om ikke av annen grunn så fordi den frykter framveksten av en sterk venstre-orientert gerilja-bevegelse i Bangla Desh» – en bevegelse avisa ganske riktig peker på ville være en sterk inspirasjon for det allerede framskredne folkeopprøret i Vest-Bengalen.

Folkets frigjøring kan bare gjennomføres av folket selv, ut fra prinsippet om å stole på egne krefter, ikke på hjelp utenfra, og aller minst på hjelp fra reaksjonære som er mot folkets interesser.

HAR ALLE OPPRØR EN PROGRESSIV FUNKSJON

Det er et annet forhold som ytterligere kompliserer problemet, og det skal vi prøve å belyse ved et historisk eksempel.

Under krigen var nazismen alle folks hovedfiende. Det irske folk hadde i århundrer kjempet mot den britiske imperialismen, under krigen var det enkelte innen den irske frigjøringsarmeen (IRA) som ville gjøre opprør mot engelskmennene med tysk hjelp. Dette reiser spørsmålet: Har et folkelig opprør, ut fra folkets rettferdige interesser, i enhver situasjon en rettferdig funksjon? De irerne det her er tale om skilte ikke mellom hovedfienden og andre fiender, og dette kunne ha ført til nazistisk undertrykkelse av Irland, i stedet for undertrykkelsen fra den britiske imperialismen. Awami-ligaens politikk kunne ha ført til tilsvarende tilstander i Pakistan, og det viser også svakhetene i deres borgerlige tenkemåte. Vi må vurdere ut fra helheten om et opprør er progressivt eller reaksjonært.

Dette er et moment vi må ta med. Våre kamerater i Pakistan ønsker selvsagt ikke »hjelp» fra regjeringa i India. Det ville vært det samme som at naxalittene i India skulle bedt den indiske regjeringa om våpen for å bekjempe den. Bare mobiliseringa av folket til gerilja, basert på folkekrigens prinsipper, kan forsvare folket både mot imperialistiske overfall og mot de reaksjonære i eget land på lang sikt.

VÅR HOLDNING

Vi har slått fast at Kina fører ei riktig linje. Hva betyr dette 1) for massene i Øst-Pakistan og for marxist-leninistene der og 2) for oss?

La oss først se på et eksempel fra historien: Under siste verdenskrig inngikk det sosialistiske Sovjet en helt riktig og nødvendig ikke-angrepsspakt med Hitler. Dette gjorde at Sovjet kunne vinne tid, noe som på lengre sikt gjorde det i stand til å bekjempe fascismen, alle folks fiende nr. 1. En del kommunister her hjemme overførte denne taktikken slavisk på norske forhold, og gjorde spørsmålet om fredelig sameksistens med de tyske overfallsmenn i Norge til hovedsida, i stedet for øyeblikkelig å ta kampen opp mot de nazistiske angriperne.

Et ferskere eksempel:

Folkets Kina samarbeider i dag med Romania – offisielt

ut fra prinsippene om gjensidig støtte og hjelp mellom sosialistiske land. På denne måten utnytter Kina helt riktig motsigelsene mellom Romania og de andre revisjonistlandene. Dette er en politikk som har marxist-leninistene i Romanias fulle støtte. Det betyr selvsagt ikke at de nedlegger våpnene og ikke bekjemper revisjonist-ledelse i sitt eget land, like lite som det rokker ved vår mening om Romania som et revisjoniststyrt land.

Hva vi vil fram til er: *Kinas riktige linje* i spørsmålet må ikke få oss til å slutte å tenke selvstendig, like lite som det løser problemet for våre kamerater i Øst-Pakistan. Det er ingen grunn til å tvile på at de oppfatter Kinas utspill riktig. KKP har i »Generallinja» selv slått fast:

»Den (fredelige sameksisten) må aldri utvides til å omfatte forholdet mellom undertrykte nasjoner og undertrykker-nasjoner, mellom undertrykte land og undertrykkerland, mellom undertrykkerklasser og undertrykte klasser, (vår uth.) og aldri defineres som hovedinnholdet i overgangen fra kapitalisme til sosialisme. . . Klassekampen, kampen for nasjonal frigjøring og overgangen fra kapitalisme til sosialisme i de forskjellige land er en ganske annen ting. Alt dette er bitre kamper på liv og død, med det mål for øye å forandre samfunnssystemet. Den fredelige sameksistens kan ikke tre i stedet for folkets revolusjonære kamper.»

OPPSUMMERING

Som sagt vet vi lite om utviklinga i den progressive bevegelsen i Øst-Pakistan (og i Vest), men vi vil igjen slå fast:

Kinas linje i spørsmålet om Pakistan har på lang sikt styrket folkenes kamp mot imperialismen, har hindret imperialismens frammarsj i Asia, en politikk som til sjunde og sist også er en styrking av mulighetene for folket i Pakistan til å kaste av seg de reaksjonæres åk.

Å spre tvil om Kinas riktige politikk er å svekke tilliten til verdens folks fremste støtte, å svekke verdens ledende sosialistiske land, å tjene borgerskapet. Det er opportunisme og høyrepolitikk. Å la sin holdning styres av borgerpressen, i stedet for å bruke den kommunistiske ideologien til sjøl å analysere motsigelsene og tenke selvstendig, er et tegn på manglende tillit til partiet, til kommunismen.

»Dersom vi ikke undersøker de faktiske forhold vil dette uunngåelig føre til en idealistisk vurdering av klassekreftene og en idealistisk veiledning i arbeidet, som resulterer enten i opportunisme eller i kuppmakeri.» (Mao Tsetung: Bekjemp bokdyrkelsen)

Dermed får spørsmålet om Pakistan, og dette dokumentet om spørsmålet, også en annen viktig funksjon: Å bekjempe opportunismen i våre rekker, å bekjempe høyrelinja, å styrke den ideologiske fostringa, å styrke enheten i våre rekker, å sveise oss enda tettere sammen med våre kamerater i Kina og i andre land.

